

II.

Hans Kongelige Majestæts naadigste Beretning til Norges Riges Storthing om Rigets Tilstand og Bestyrelse i den Tid, som er forløben siden Nationens Repræsentanter sidst vare samlede.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders, gjøre vitterligt:

Overeensstemmende med Rigets Grundlovs skulde Hans Majestæt herved naadigst meddele det nu forsamlede Storthing Beretning om Rigets Tilstand og Bestyrelse i den Tid, som er forløben siden Nationens Repræsentanter sidst vare forsamlede.

Universitetet har fortsat sin Virksomhed, med de Indskrænkninger, som flere Væreres Afgang, hvilken tildeels endnu ikke er erstattet, har foranlediget. Arbeidet paa de nye Universitetsbygninger er sin Fuldbendelse nær; og flere Dele af Bygningerne ere allerede tagne i Brug for deres Bestemmelse.

Ved Oprettelsen af et practisk-theologisk Seminarium er et væsentligt Savn med Hensyn til vordende Præsters forberedende Dannelse blevet afhjulpet. Da Forpligtelsen til at underkaste sig de practiske Prover ved Seminariet først indtraadte for de Candidater, der fra Begyndelsen af f. A. have underkastet sig den theoretiske Examen, har Søgningen til Seminariet dog ikke i det forløbne Tidsrum været saa stor, som for Fremtiden kan paaregnes.

Til Fremme af den af Geistligheden længe attraaede Afgang til at samles i større Kredse til Drøftelse af Anliggender, vedkommende Kirken, Skolen og Geistligheden, og til indbyrdes Veiledning og Bestyrkelse i deres Kald, ere foreløbige Bestemmelser afgivne, hvilke ville blive forelagte Storthinget ved Forslaget til Bevilgelse af de til sammes Jværfættelse fornødne Midler.

Til Udgivelse af Skrifter, sigtende til christelig Dplysnings og almindelig Videnskabeligheds Fremme, ere Bidrag blevne bevilgede. Paa offentlig Bekostning er foranstaltet udgivet en Oversættelse af de symbolste Bøger, ligesom Udgivelse af Originalterterne er forberedet. Menighedernes Sands for at anskaffe nye og hensigtsmæssigere Kirker synes at være i ønskelig Stigende. Bestræbelserne i denne Retning have nydt Understøttelse, fornemmelig

ved Laan, men tildeels ogsaa ved Bidrag af det Offentlige.

Den foreskrevne Regulering af Geistlighedens Erstatning for Fisketiendens Ophævelse er nu i det Hele tilendebragt. Forberedende Forhandlinger ere derhos indledede betræffende Afløsning af den Kirkerne i sin Tid tilkommende Erstatning i samme Anledning. De Indtægter af Fiskevarer, som indsamles til Dækkelse af Geistlighedens og Kirkeeiernes Erstatningsfordringer, have viist sig at være endog noget større end paaregnet. Ved Udgangen af forrige Aar eiede Tiendefondet en Beholdning af mellem 150,000 og 160,000 Spd., hvoraf omtrent 140,000 Spd. ere gjorte frugtbringende ved Ullaan, og den øvrige Deel henstod paa Jollo i Bankerne.

Den samme Mand, som tidligere har virket for Afholdsreformens Fremme, har, skjøndt han i en Tid ved Sygdom har været forhindret, fremdeles været beskæftiget i denne Sags Tjeneste.

Tegne- og Kunstskolen i Christiania har, saavidt de bevilgede Midler dertil have været tilstrækkelige, fortsat sin Virksomhed overeensstemmende med det for samme fastsatte Reglement. Til Oprettelse af offentlige Tegneskoler i andre af Rigets Stæder ere Forberedelser blevne truffene; og 2de saadanne Skoler ere ved Hjælp af de dertil bevilgede Midler bestemte at skulle oprettes. Om hvad der yderligere antages at ville paatræves, for at den Underviisning, som deslige Tegneskoler omfatte, kan blive behørig fremmet, vil nærmere Meddelelse stee til Storthinget.

Den i Forbindelse med Tegne- og Kunstskolen i Christiania satte offentlige Kunst- og Malerisamling har været sluttig besøgt, og er bleven forøget, saavidt de bevilgede Midler have kunnet tillade.

Sparebankernes Antal ere fremdeles i Stigende.

Om Udlevering af Archivsager pleies Forhand-

linger med den Kongelige danske Regjering ved en dertil befuldmægtiget Mand fra norsk Side.

En anden, for vort Archivvæsen vigtig Sag, Oprettelsen af Centralarkiver for enkelte Dele af Riget, har været taget under Overveielse; og midlertidige Forføjninger ere trufne til Oprettelsen af et saadant i Throndhjem, hvor det har viist sig, at Foranstaltningen kan gjenneføres med en forholdsviis ringe Udgift for Statskassen.

Saaledes som bemærket i Hans Majestæts naadigste Beretning til forrige Storting, vare omfattende Undersøgelser blevne anstillede af sagkundige Mænd, for at fremme hensigtsmæssige Reformers i det høiere Skolevæsen. Resultatet af disse Undersøgelser har været Indførelsen af en gennemgribende Reform, der er bestemt til at omfatte samtlige Landets lærde Skoler og Middel-skoler, hvilke ikke bestaae ved egne Midler, idet et mere eller mindre fuldstændigt Cyclus af Realfag er bestemt at skulle optages i Underviisningen. En saadan Om-dannelse til forenede lærde og Realskoler eller Middel- og Realskoler er hidtil besaet iværksat for 7 af Landets høiere Skoler, idet der kun med Hensyn til 2de Skoler er opstaaet Vanskeligheder, i hvilken Henseende nærmere Forslag vil blive Stortinget forelagt. En ny forenet Middel- og Realskole er bleven oprettet i Kjøbstaden Lillehammer.

Almueskolevæsenet er fremdeles givet den Ud-vikling, hvortil den gjældende Lovgivning aabner Afgang. Forslag til en ny Lov om denne Gjens-stand for Landdistricterne antages at ville blive Stortinget forelagt.

Af det til høiere Underviisningsanstalter for Almuen bevilgede Beløb er, under de derfor fastsatte Betingelser, Bidrag hidtil blevet tilstaaet ialt 10 Communer, hvoraf imidlertid den ene atter har nedlagt Skolen; hvorhos enkelte Andragender om Tilskud til Istandbringelsen af lignende Indretninger ere under Behandling. Overeensstemmende med forrige Storthings Anmodning ere Undersø-gelser blevne anstillede angaaende deslige Unders- viisningsanstalters hensigtsmæssigste Indretning, i hvilken Henseende en Meddelelse vil stee til Stor-thinget.

Den længe folte Trang til en mere udbredt Underviisning for Døystumme er i de sidst forløbne Aar paa flere Steder afhjulpen. Af de af forrige Storting i saadant Diemed bevilgede Midler er der tilstaaet et aarligt Bidrag til en i Christiania By oprettet Skole for Døystumme, ligesom 2de theo- logiske Candidater, efter ved Hjælp af samme Be- vilgning at have erhvervet sig den for Diemedet nødvendige Uddannelse, i Løbet af forrige Aar have

oprettet lignende Skoler, den Ene i Bergen og den Anden i Christianssand. Forslag til de Tilskud, hvor- med det Offentlige antages at burde komme disse 3de Skoler til Hjælp i den kommende Budgetter- min, vil blive Stortinget forelagt.

Det Throndhjemste Døystumme- Institut har optaget saa mange Elever, som Omstændighederne have villet tillade. Trangen til et større og hen- sigtsmæssigere Locale for dette Institut føles frem- deles i høi Grad; og vil Forslag til nye Bygnin- gers Opførelse ligeledes blive fremsat for Stor- thinget.

Af det beneficerede Gods er der i de senest forløbne 3 Aar, vel hovedsageligen som Følge af, at den usolgte Mæsse af Godset med hvert Aar bliver mindre, men formeentlig ogsaa paa Grund af enkelte Aars mislige Tidsumstændigheder, solgt meget færre Brug end i de næstforegaaende Aar. Efter Regnskabet for 1849 var Dplysningsvæsenets sti- gende Fonds (Capitalfonds) Beholdning, tillagt de til Kornrente overgaaede Capitaler, omtrent 2,375,000 Spd., hvilken Capitalformue ved Salg af benefice- rede Eiendomme i forrige Aar er forøget med henved 70,000 Spd., saa at Capitalfondet ved Udgangen af Aaret 1850 kan anslaaes til et Beløb af omtrent 2,445,000 Spd., hvori dog er indbefattet omtrent 33,000 Spd., hvilke, som tilhørende forskjellige, for- nemmelig geistlige, Embeder, ikkun forvaltes underet med Dplysningsvæsenets Fonds Midler.

Af de i Aaret 1849 indvundne Renter tilfalder der Universitetet noget over 27,000 Spd., og Un- derstøttelsesfondet henved 55,000 Spd.

De stedfundne betydelige Afbetalinger paa Kjø- besummer for solgt Gods og tidligere udlaante Summer have sat Fondet i Stand til at fortsætte dets, saavel for Jordbrugets Opkomst, som for Iværk- sættelsen af større communale Foretagender gavn- lige, Virksomhed som Laaneinstitut. Saaledes er i de sidst forløbne 3 Aar udbetalt som Laan til Landmænd i det Hele over 224,000 Spd., og til Communer til Udførelse af mere og mindre omfat- tende communale Foranstaltninger over 173,000 Spd.

Salget af Enkesæder ved geistlige Embeder er gaaet rask fremad, hvortil fornemmelig den ved Lov af 13de April 1848 bestemte høiere Godtgø- relse for de Sognepræster, som give sit Samtykke til, at Kaldets Enkesæde sælges, væsentligen har bi- draget. Det ved disse Eiendommers Salg opret- tede Pensionsfond for Geistliges Enker havde ved Udgangen af Aaret 1849 allerede en Capitalformue af henved 362,000 Spd.; og da Totalbeløbet af Kjøbesummerne for de i forrige Aar solgte Enke-

sæder udgjør noget over 53,000 Spd., kan Capitalfondets Størrelse ved Udgangen af Aaret 1850 anslaaes til omtrent 415,000 Spd.

De Forordninger paa Deelagtiggjørelse i activ Børgerræt og paa Forbedring i ydre Vilkaar, som i den senere Tid ere fremsatte af Arbejderclassen, have i flere Henseender været Gjenstand for Hans Majestæts Dpmærksomhed. Forsaavidt disse Forordninger gaae ud paa Forandring af Rigets grundlovsbestemte Ret, har Hans Majestæt ikke fundet sig beføiet til at understøtte dem. Forsaavidt de sigte til Forandring i den private Lovgivning, ere de for en stor Deel stillede lige imod dennes seneste Anordninger. I deres Almindelighed maae de ansees at have deres Rod, deels i den Ufuldkommenhed, som stedse klæber ved menneskelige Indretninger, deels i en urigtig Opfatning af den Ulighed i ydre Livsstilling, der aldrig lader sig udjævne. De Tegn til Forstyrrelse af den retlige Orden og af den private Bedrift, som enkelte Arbejderforeninger have givet, ere hidtil blevne uden betydelige Følger; og Folkets Sands for Orden og Lovmæssighed giver Haab om, at de fremdeles ville blive det, saalænge de, der have behørig Oversigt over de offentlige Forhold, samvirke til eet Maal.

De Forhandlinger, som have fundet Sted betræffende gennemgribende Forandring i Retspleien, ere ikke bragte til det Standpunct, at der har kunnet været Tale om at fremlægge noget der til sigtende Lovforslag for Stortinget. Om denne Gjenstand vil dette erholde nærmere Meddelelse. En Lov angaaende Lagrettesmænd og Indførelsen af faste Skjøn- og Taxationsmænd vil blive Stortinget forelagt.

Proposition til Lov om Arv vil blive fremsat; hvorimod udarbejdede Forslag til militair Straffelov, og Love, vedrørende visse Dele af Creditvæsenet, endnu ere Gjenstande for Overveielse.

Der antages at ville blive Stortinget forelagt Udkast til Lov, indeholdende Forandring i Skifte Lovgivningen, navnlig forsaavidt denne indeholder Forpligtelse for længstlevende Ægtefælle til at stifte med Livsarvinger, og til Lov angaaende Straf- og Baretægtsfængsler.

Fremdeles er der i forhaandenværende Forhold fundet Grund til at bewirke nye Lovregler om Lotterier og andre Lykkespil, ligesaa angaaende Dphævelse af visse paa enkelte Steder byrdefulde Formalteter ved Thinglæsning af Aldoms- og Hæftelsesdocumenter. Propositioner til Love herom ville blive Stortinget forelagte.

Anstillede Undersøgelser angaaende de saakaldte

Fantefølger ville foranledige særskilt Meddelelse til Stortinget.

Bodsfængslet ved Christiania vil med det Første blive taget i Brug. Frederikstads Fæstnings Slaverie er nedlagt i Aaret 1848. Brugen af Ene-Celler i de ældre Strafanstalter har fremdeles viist sig hensigtsmæssig. Angaaende disse Anstalter og om stete Forandring i Lønninger for sammes Betjente vil Stortinget erholde særskilte Meddelelser.

De med Paatale af Lovovertrædelser forbundne Omkostninger have i det sidste Aar været større end i de nærmest forangaaende. Blandt de Omstændigheder, hvorfra dette hidrører, kan mærkes den, at Udgifter, som tidligere have været afholdte af Communerne, ifølge affagte Domme ere overførte paa Statscassen. Iøvrigt er det Gjenstand for Overveielse, ved hvilke Midler man hensigtsmæssigt skulde kunne virke til Indskrænkning af det i Justitsvæsenets Economie raadende vidtløftige Regningsvæsen, og hvorvidt Proposition til Lov om denne Gjenstand bør forelægges Stortinget.

Skifte- og Overformyndervæsenet i enkelte Districter er i de senere Aar blevet noiaagtig undersøgt af dertil udsendte Mænd.

I Aaret 1848 ere Regler for Indretningen af Panteregistre, med tilhørende Schemata, udsædige.

Høsten havde i Aarene 1848 og 1850 i det Hele et tilfredsstillende Udfald; dog mislykkes Potetesavlens i det forstnævnte Aar i de fleste Egne af Landet, da den fra de foregaaende Aar bekjendte Sygdom vedblev at tilintetgjøre denne Rodfrugt. I det sidste Aar har Sygdommen derimod mindre været sporet, hvilket giver Grund til at haabe, at den er i Forsvindende. I 1849 var Høstens Udfald mindre gunstigt, og i Særdeleshed i det Nordensjældske saa misligt, at det fandtes fornødent at komme Communerne til Hjælp med Laan paa billige Vilkaar af Statscassens Overflud, fornemmelig til Indkjøb af Sædekorn. Af det Offentlige blev i dette Tiemed forstrakt et Beløb af henimod 30,000 Spd.

Landbruget er ogsaa i de sidste Aar gaaet jevnt fremad. De ved Understøttelse af Statscassen af Amtcommunerne oprettede Landbrugsskoler, der nu findes i de 14 af Landets 15 sydlige Aanter, have udviklet en gavnlig Virksomhed og vundet en stigende Anerkjendelse, der spores i den stærkere Søgning til disse Skoler og Communerens Redebonhed til at bidrage til deres heldige Udvikling. En udførlig Fremstilling herom vil blive Stortinget forelagt, ligesom der ogsaa vil blive

fremfat Forslag, sigtende til Istandbringelsen af et Centralseminarium for Landbonæringerne. Den vakte Interesse for Landbruget har ligeledes viist sig ved Afholdelsen af et almindeligt norsk Landbrugsmøde, der understøttedes ved Bidrag af det Offentlige, ligesom ogsaa ved flere lignende, omkring i Districterne afholdte mindre Møder af Landmænd. En Deel af det af Stortinget i 1848 til Fremme af kunstig Engvanding bevilgede Beløb er anvendt i Overensstemmelse med Bevilgningens Hensigt; og nogle Engvandingsanlæg ere i forskjellige Districter blevne udførte.

Den, paa Grund af de i Maret 1848 foregaaende Omvæltninger og deraf følgende Krigsuro-ligheder, indtraadte almindelige Lammelse i Næringsveiene i den største Deel af Europa kunde ikke blive uden skadelig Indflydelse ogsaa paa Norge. Allerføleligst virkede denne Crisis paa Trælasthandelen, hvilket ogsaa foranledigede Statsstyrelsen til at aabne de Handlende Credit mod Pant i deres Trælastbeholdninger. Udfibningen af Trælast, der i 1847 udgjorde omtrent 220,000 Commerce-Læster, sank i 1848 ned til 178,000 Læster, og var i 1849, da Forholdene noget havde forbedret sig, 195,000 Læster. Ved den i en lang Række af Aar foregaaende stærke Trælastudfibning ere Landets Skove, fornemmelig i visse Tracter, stærkt medtagne; og Spørgsmaalet, om der paa Grund heraf fra det Offentliges Side burde gribes ind, er paa nyt blevet vakt. Det fandtes derfor hensigtsmæssigt, ved en Commission at lade indhente Oplysninger om vore Skoves Tilstand, og at tage Lovgivningen om Skovvæsenet og det dermed i Forbindelse staaende Saugbrugs- samt Flødningsvæsen under Revision. De af denne Commission i Forslag bragte Lovbestemmelser om disse Gjenstande ere under Overveielse.

Paa Fiskehandelen øvede derimod de uheldige Forholde for Handel og Næringer i det forløbne Triennium ikke synderlig Indflydelse. Fiskerierne have i denne Periode ogsaa, i det Hele taget, været heldige, og Udfibningen af Fiskevarer fremdeles været betydelig. For at søge forbedret Vilkaarene for vor Fiskehandel i Spanien, er der føiet Foranstaltning til Underhandlinger med den spanske Regering. Under den store Tilstrømning af Mennesker fra forskjellige Dele af Landet til de store Fiskerier er Savnet af et virksomt Politiofsyn, navnlig ved Baarsildfiskeriet, blevet mere og mere føleligt; og et herom handlende Forslag, der tillige omfatter flere andre Spørgsmaal, vedkommende Sildfiskeriet, vil blive Stortinget forelagt.

Uagtet Skibsfragterne under Handelsomsæt-

ningernes Lammelse maatte synke, og Anledningen til Fragtfart formindskes, har Drægtigheden af Rigets Handelsflaade fremdeles modtaget en ikke ubetydelig Forøgelse. Medens den ved Udgangen af 1847 udgjorde 3,526 Fartøier paa 129,584 Commerce-Læster, var den ved Udgangen af 1849 stegen op til 3,587 Fartøier med en Drægtighed af 136,669 Commerce-Læster. For vor Fragtfart har Ophevelsen af de i Storbritannien og Ire-land forhen bestaaende Indskrænkninger med Hensyn til Fremmedes Deeltagelse i Bæreførselen mellem andre Lande og dette Land samt dets Colonier aabnet en lovende Udsigt; og de umiddelbare Virkninger af denne følgerige Begivenhed have allerede viist sig i vor Fragtfarts Udvidelse til Egne, der forhen ikke besøgtes af norske Skibe, ligesom ogsaa den nederlandske Statsstyrelse allerede har fulgt det af Storbritannien givne Exempel, hvorved den norske Skibsfart paa Holland vil blive sideordnet med den nationale, ogsaa i den ene Henseende, hvori dette ved Tractaten af 1847 ikke stod til at opnaae. Den med Kongeriget begge Sicilierne forhen afsluttede provisoreriste Overenskomst om Skibsafgifterne er bleven forlænget, indtil Spørgsmaalet om Ratificationen af Tractaten af 1846 er bragt paa det Rene. Vor gjældende Selvgivning, der i flere Henseender er ufuldstændig og forældet, er bleven undergivet Revision; og vil et Udkast til en ny Lov om Søfarten blive Stortinget forelagt.

Flere nye Consulater ere blevne oprettede i de andre Verdensdele, og Fordelingen af samtlige Consulater paa fremmede Steder nærmere bestemt og reguleret, til samme Tid, som Hovedprinciperne for en ny Consul-Forordning, derunder indbefattet Consulernes Tjenesteforhold, efter en foretagen Revision ere vedtagne.

Bergværksdriften har for Jern- og Kobberværkerne givet et Udbytte, som svarer til det sædvanlige; af Koboltværkerne er derimod det ene nedlagt; og til at holde det andet i en indskrænket Drift, og derved skaffe Arbejderne Fortjeneste, maatte det Offentlige stride ind ved Laan. Værket er nu gaaet over til en ny Eier, der hidtil kun har drevet det efter en indskrænket Maalestok. Til Forædling af Nikkel-, Kobber- og Bly-Criser ere i de sidste 3 Aar 4 Bevillinger til Hytteanlæg blevne meddeelte.

Det Opsving, Fabrikdriften havde taget i det næst foregaaende Treaar, har fremdeles vedligeholdt sig; og flere nye Anlæg ere i den sidste Periode oprettede. For at virke til større Udbredelse af tekniske Kundskaber vilde Oprettelsen af en dertil sigtende Lærestift vistnok være gavnlige; en Plan til en saadan er ogsaa af en dertil nedsat Commis-

tion bleven udarbejdet; men da Statscassens Resourcer i den forestaaende Budgettermin ville paa kræves til flere, efter Omstændighederne mere paa trængende Behov, hvoriblandt til Grundlæggelse af en Høiskole for Landboerøingerne, har man troet, at hin Underviisningsanstalts Istandbringelse bør hensydes til en senere Tid.

En Rydning af Grændsen mellem de forenede Riger i Strækningen fra Iddefjorden til Jædnæsrosen er bleven udført ved Commissarier fra et hvert af Rigerne.

Det almindelige statistiske Tabelværk har i de forløbne Aar forfat dets Virksomhed; og foruden flere vigtige Tabeller ere fuldstændige og detaillerede Skibs- og Handels-Tabeller, der for Aaret 1847 ere udgivne i Trykken, bleve udarbejdede indtil Udgangen af 1849.

Ved den topographiske Opmaaling er Triangelnettet fortsat over den tilbagestaaende Deel af Bratsbergs Amt, over Nedens og Lister og Mandals Amt, samt Dele af Stavanger og Søndre-Bergenhuus Amter, i Alt omtrent 160 norske Dvadratmile. Detailmaalingen har omfattet 172 norske Dvadratmile, nemlig i Bratsberg, Nedens og Søndre-Bergenhuus Amter; hvorhos der er udarbejdet Specialkarter over 5 Kjobstæder. Til Udgivelse af nye Kystkarter over det sydlige Norge er der foretaget alle fornødne hydrographiske Undersøgelser og Opbødninger i Strækningen fra Iddefjorden til Jomfruland, heri ogsaa indbefattet Christianiafjorden. Den til Fuldstændiggjørelse af en af den russiske Regjering foretagen Maaling af en Meridianbue fra Ismail ved Donau til Tornea fra norsk Side iværksatte Gradmaaling i Finmarken er fuldført. Af Kartarbejder ere udfomne: Kart over den norske Kyst fra Tanahorn til Grændsen mod russisk Lapland, Generalkartet over Kysten fra Tromsø til Grændsen af Rusland med den tilstødende Kyst af russisk Lapland til Kola, samt Kart over Christians Amts mellemste Deel. Flere Kartter ville inden kort Tid udfomme.

Da de i 1848 pludselig indtraadte Forholde medførte, at der paa det da samlede Storting ikke kunde blive bevilget de fornødne Midler til Udførelsen af det samme forelagte Forslag til Anlægget af en Jernvei mellem Christiania og Dplandet, har Istandbringelsen af et mere fuldkomment Communicationsmiddel mellem disse Puncter været Gjensand for fornyede Undersøgelser og Dverveielser. Disse have stadfæstet Rigtigheden af, at et Vocomotiv-Jernbane-Anlæg frembyder langt overveien- de Fordele for de andre paatænkte Communications-

midler. Som en Folge af den i de sidst forløbne Aar indtraadte heldige Forandring i de store europæiske Pengemarkeders Tilstand, har det lykkes, med 3de britiske Capitalister, under Forbehold af Stortingets Samtykke, at faae afsluttet en paa rimelige Vilkaar bygget Contract om Dvertagelse af Baneanlægget, med at Statscassen, foruden at afholde Udgifterne ved Erhvervelsen af den fornødne Grund, tilskyder den halve, for Anlægget beregnede Actiecapital. Erkjendelsen af de uberegnelige Fordele ved dette Værks Udførelse har imidlertid vist sig saa levende og almindelig, at der af Private samt en enkelt Commune er, for at lette Statscassens Dvertagelsen af den paa samme faldende Halvdeel af Actiebeløbet, subscriberet et Beløb, der langt overstiger dem, der i vor Tid ere tilbude til noget andet Foretagende, og som i væsentlig Grad vil forringe Statscassens Udlæg. Istandbringelsen af dette Anlæg, hvorved den i en saa lang Aarrække nærede Plan om et Communicationsmiddel mellem Njosen og Havet paa den fuldkomneste Maade vil komme til Virkelighed, be- roer saaledes nu paa Bevilgningen af et forholdsvis mindre Beløb, hvorom Proposition vil blive Stortinget forelagt.

Overhovedet er Sandsen for forbedrede Communicationsmidler nu i hoi Grad vakt; og Nødvendigheden af, at saadanne werde istandbragte, bliver almindelig erkjendt. Der er derfor indkommet stedse flere Andragender fra Communerne om Bidrag til større Veiarbejder ved Hjælp af de Midler, Loven om Beivæsenet af 28de Juli 1824 § 2 dertil anviser; og betydelige Summer ere i denne Retning anvendte. I det sidste Triennium ere saaledes de i forrige Triennium endnu under Dparbejdelse værende Veianlæg fra Christiansand gennem Sætersdalen, gennem Fosens Fogderie, gennem Inset, Kvikne og Tonset Sogne i Østerdalens Fogderie, samt langs Silgjordsvandet i Thelemarken fuldbagte. Ved Siden heraf har været arbejdet paa det gennem Bratsbergs samt Nedens og Robygdalagens Amter forende Veianlæg fra Braadal i Dvre-Thelemarken til Solberg i Holt Sogn, ved hvilket Thelemarken vil blive sat i Forbindelse med de søndenfor samme liggende Districter, og disse med hinanden indbyrdes; og derhos er der blevet sat i Værk 3de betydelige, og for en lettet Communication vigtige Veianlæg mellem Nordsjø og Flaavand inden Bratsbergs Amt, mellem Sundvolden langs Holtfjorden til Enger inden Buseruds Amt, samt mellem Christiania og de Smaalenene nærmere liggende Districter af Agershuus Amt, hvilket sidste, der er færdigt indtil Vjabro, og for største

Delen færdigt derfra til Gjerstrudskjærn, er udført som Chausfée.

Paa Hovedveien fra Christiania til Bergen er en Omlægning bleven foretagen mellem Stalheim og Kvamme i Bøs. Derhos ere forskjellige Omlægninger og Forbedringer blevene udforte paa den gjennem Hallingdal førende Hovedvei.

Paabegyndelsen af Veianlægget fra Aarås til den svenske Grændse, til hvis Dparbejdelse der af forrige Storting blev bevilget et Beløb af 9000 Spd., har i længere Tid henstaaet efter Afgjørelsen af Spørgsmaalet om Istandbringelse af modstødende Vei fra svensk Side; men efterat dette nu er bragt paa det Reue, er der foretaget Skridt til snarest muligt at see dette Veianlæg udført.

Forslag til en ny Lov om Veivæsenet vil blive Stortinget forelagt; ligesom Forslag til en Lov, indeholdende Tillæg til Lovgivningen angaaende Skydsvæsenet, for Tiden er Gjenstand for Overveielse, og vil blive Stortinget forelagt.

I flere Districter af Riget ere Biposter blevene oprettede, hvilke have bidraget til Lettelse i de indbyrdes Forbindelser.

Ifølge Forhandlinger mellem det norske og det svenske Postvæsen er der betræffende Postforholdene mellem de forenede Riger afgivet nye Bestemmelser, hvorefter Portosatserne for den indbyrdes Brevverling ere bestemte i Henhold til Loven om Brevportoen m. V. af 12te August 1848, og de respective Postbestyrelser under visse Betingelser gjorte ansvarlige for Pengebreue, som sendes imellem Rigerne, ligesom det svenske Postvæsen med Jagttagelse af visse Regler har paataget sig Ansvar for de Pengebreue, som sendes fra Norge over Sverige til Udlandet, saalænge de ere under det svenske Postvæsens Baretagt.

Paa Grund af Forholdene i Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen er et Dampskib siden Vaaren 1848 anbragt i Fart paa Travemünde, istedetfor som før paa Kiel, og en Postconvention bleven afsluttet med Lübeck's Senat betræffende Befordringen af norsk Post over Lübeck og Hamburg.

Med Storbritannien og Ireland er under 24de August forrige Aar bleven afsluttet en Postconvention, hvorved Brevverlingen paa de nævnte og flere Lande har erholdt en væsentlig Lettelse.

Den ved Lov af 12te August 1848 bestemte Redstættelse i Brevportoen, der traadte i Kraft den 1ste Januar 1849, har bidraget betydelig til den private Brevverlings Udvidelse, medens den ved Lovens Jværfættelse besirkede Afgang i Brevpostens Intrader har været mindre end paaregnet.

En fuldstændigere Forklaring i denne Henseende vil blive Stortinget forelagt.

Sundhedstilstanden har i det forløbne Tidrum været mindre tilfredsstillende, end i de nærmest foregaaende Aar, idet den asiatte Cholera 2de Gange har hjemstøgt Riget. Den første Epidemie udbrod i Slutningen af 1848 i Bergen, hvor den varede til Midten af April Maaned 1849, og angreb 1,046 Mennesker, hvoraf 616 døde. Derfra udbredte den sig til Landdistricterne, fornemmelig langs Kysten fra Lindås Præstegjeld i Nordhordland til Stavanger, saavel som til denne By og Eggersund, hvor dens Optraeden dog var meget mild. I Stavanger bleve 90 Personer angrebne af Sygdommen, hvoraf 40 døde. I Mai Maaned samme Aar ophørte den ganske. I Begyndelsen af sidstafvigte Mars October Maaned viste Sygdommen sig i Christiania, fornemmelig i Forstæderne, men ophørte allerede henimod Slutningen af den paafølgende November Maaned, efter at have angrebet 157 Mennesker, hvoraf 87 døde. Til Sygdommens Standsning har der været truffet de fornødne Foranstaltninger overeensstemmende med en desangaaende udgivet provisorisk Anordnings Bestemmelser.

I Overensstemmelse med den af forrige Storting bifaldte Plan er Opførelsen af en Helbredelsesanstalt for Sindssyge paa Gaarden Gaustad paabegyndt; Forslag om Bevilgning af de til Bygningsarbejdets Fortsættelse og Fuldendelse fornødne Midler vil blive Stortinget forelagt.

Den nye Helbredelsesanstalt for Spedalske ved Bergen er under Navn af Lungegaards-Hospitalet traadt i Virksomhed den 1ste October 1849. Den spedalske Sygdoms tiltagende Udbredelse, i Forbindelse med de af denne Sygdom Angrebnes ulykkelige Tilstand, paakræver vistnok Statsstyrelsens alvorligste Opmærksomhed. Udarbejdelse af en omfattende og endelig Plan til dette Undes Standsning og mulige Udryddelse kræver imidlertid endnu forskjellige Undersøgelser og Overveielser. Nærmere Udsigt over denne Gjenstand vil blive Stortinget meddeelt i Forbindelse med et Forslag om Bevilgning af de fornødne Midler til et Antal spedalske Syges Kuur paa ovennævnte Hospital.

For om muligt at standse de ødelæggende Virkninger af en ondartet Skabsygd, der i længere Tid har hejstet mellem Faarene i Rigets vestlige Districter, er der, for det Første for Stavanger og Søndre-Bergenhuus Amter, overensstemmende med disses Amtsformandskabers Ønske, udgivet en provisorisk Anordning angaaende de Forholdsregler,

som i saadant Viemed ansees hensigtsmæssige. Et i det Væsentlige hermed stemmende Lovforslag vil blive Storthinget forelagt.

Da det for forrige Storthing fretsatte Forslag om den Maade, hvorpaa Dverbestyrelsen af Rigets Medicinalvæsen antoges hensigtsmæssigst at burde ordnes, ikke af samme blev bifaldt, er der, for at den fornødne Sagkyndighed ved denne Administrationsgreen ikke skal savnes, indtil Videre anordnet en raadgivende Committee, bestaaende af 3 Medlemmer, der inden vedkommende Departement har at deeltage i Medicinalsagernes Behandling.

Af de i den almindelige Brandforsikrings-Indretning forsikrede Bygninger har der i Aaret 1848 og første Halvaar 1849 været erlagt, foruden den ordinaire Brandcontingent, tillige Resten af den extraordinaire Contingent til Dækkelse af de i Thronbhjem i Aarene 1841 og 1842 indtrufne Brandskader, medens der i 2det Halvaar 1849 og Aaret 1850 kun ha. været erlagt ordinair Contingent.

Efterat den endelige Rest af de 629,000 Spd., Brandforsikrings-Indretningen havde faaet tillaaens af Statscassen for at dække nysmeldte Ildbrande, var bleven betalt ved Udgangen af 1848, har der været indvundet Dverfsud af Brandcontingent, saa at man for Indretningens Kjobstadsafdeling har seet sig istand til at gjøre en Deel af den contante Beholdning frugtbringende ved Udlaan gennem Christiania Disconterings-Commission. Paa denne Maade er for Tiden anvendt 170,000 Spd. For Indretningens Landafdeling ere derimod Indtægterne, paa Videt nær, medgaaede til at dække Udgifterne.

I sidstforløbne 3 Aar ere ingen større Ildbrande indtrufne.

Forsikringssummerne ere fra 30te Juni 1847 til 30te Juni 1850 forøgede med omtrent 1,880,000 Spd., uagtet der er udmeldt Bygninger, Staten tilhørende, til en Forsikringssum af omtrent 565,000 Spd., og uagtet Eiendommenes Tartsommer i Regelen bleve nedsatte ved den seneste almindelige Omvurdering. Den 30te Juni 1850 udgjorde samtlige Forsikringssummer et Beløb af 33,881,000 Spd.

De foran berorte overordentlige Begivenheder i Aaret 1848 foranledigede, at Hans Majestæt ifølge Bemyndigelse af Storthinget ved Hjælp af en Statscassen i Udlandet aabnet midlertidig Credit efterhaanden lod inddrage et Beløb af 584,500 Spd., der gennem Laane- og Disconterings-Commissionerne bleve udlaante til de Næringsdrivende.

Statscassen, der trækker sin væsentligste Ind-

tægt gennem Toldindtraderne, kunde ikke andet end lide under Handelens og Næringsveienes nedtrykte Tilstand; og dennes Følger viste sig i aftagende Indtægter og formindskede Beholdninger.

For at den Statscassen til Understøttelse for Handel og andre Næringsveie aabnede midlertidige Credit kunde dækkes uden voldsom Inddragning af de ved Hjælp af samme udlaante Midler, og for tillige at afhjælpe den stedfindende yderligere Trang til Laan, fornemmelig hos Eiendomsbesiddere, be-myndigede Storthinget Hans Majestæt til Optagelse af et eller flere Laan, til et samlet Beløb af 1,500,000 Spd. Hans Majestæt har derefter i October Maaned 1848 ladet med Handelshuset Hambro & Son afflutte et 4 pCt. rentebærende Laan for et Beløb af 1,500,000 Rd. Hamb. Bco. efter et Forhold af 91 pCt. effectiv Capital for hvert Hundrede af Laanets paalydende Beløb. Hans Majestæt vil lade Storthinget forelægge en særskilt naadigst Meddelelse om Vilkaarene for dette Laan og om dets Anvendelse.

De skadelige Følger for Statsindtægterne af den i Aaret 1848 indtraadte Standsning i Handel og Omsætning ere dog heldigviis ikke blevne af lang Varighed. Toldintraderne, som paa Grund af de daværende ugunstige Udsigter for Handelen bleve i Budgettet for Tidsrummet fra 1ste Juli 1848 til 1ste Juli 1851 anslaaede til et betydeligt lavere Beløb, end de i en Række af foregaaende Aar havde udgjort, nemlig til 1,750,000 aarlig, altsaa for et Halvaar til 875,000 Spd. udgjorde i sidste Halvaar 1848 . 1,044,000 — folgelig mere end i Budgettet anslaaet 169,000 — de have fremdeles udgjort i 1849 2,037,000 — og have i 1850 i det Hele udgjort omtrent 2,185,000 — altsaa i Gjennemsnit for disse 2 Aar 2,111,000 — eller mere end i Budgettet anslaaet aarligen 361,000 Spd. Dverfskuddet af Toldintraderne over det i Budgettet anslaaede Beløb udgjør saaledes for de forløbne 2½ Aar af Budgetterminen i det Hele den betydelige Sum af 890,000 Spd.

Rongsberg Solværk, der i Aarene 1844 til 1846 i Gjennemsnit gav et aarligt Udbytte af omtrent 18,580 Mark fint Sølvy, og gav Statscassen et aarligt Dverfsud af omtrent 100,000 Spd., har i de 3 Aar 1847 til 1849 i Gjennemsnit givet et aarligt Udbytte af omtrent 28,500 Mark fint Sølvy, og et aarligt Dverfsud for Statscassen af omtrent 185,000 Spd., medens i Budgettet kun er paaregnet et Dverfsud af 122,000 Spd., altsaa mere, end i Budgettet anslaaet, aarligen 63,000 Spd.

Det betydelige Udbytte, Sølvværket afgav i Aaret 1848, nemlig omtrent 36,400 Mk. fint Sølv, hvoraf i Maanederne Mai, Juni, Juli og August omtrent 20,000 Mk., og som afgav et i den daværende creditløse Tid meget værdifuldt Bidrag til Statscassens Hjælpesilder, er tilveiebragt uden Afvigelse fra bergmandsmæssig Drift, og uden Forøgelse af den havende Arbejdsstyrke.

Det maa væsentligen tilskrives det betydelige Overskud, som de nævnte tvende Statsindtægter have afgivet, at det har været gjorligt, af Statscassens Beholdninger at afholde det Fornødne til Dækkelse af den Statscassen i Aaret 1848 aabnede midlertidige Credit, saa at den hele ved Laanet af 1848 inddragne Sum har kunnet anvendes til Udlaan imod Pant i faste Eiendomme.

Myntindretningen paa Kongsberg har i den største Deel af de forløbne 3 Aar været bestjættet med Udmyntning for Bankens Regning. I det Hele er udmyntet mellem 4 og 500,000 Spd.

Afgiften af Brændeviinsbrænderen har ikke indbragt et saa stort Beløb som paaregnet. Medens nemlig denne Afgift i Budgettet for de forløbne 3 Aar var anslaaet til at ville give Statscassen en aarlig Indtægt af 275,000 Spd., har den i Aaret fra 1ste Juli 1848 til 1ste Juli 1849 udgjort omtrent 109,500 Spd., og i Aaret fra 1ste Juli 1849 til 1ste Juli 1850 omtrent 257,000 Spd. I det indværende Budgetaar vil denne Afgift sandsynligviis afgive et betydeligt større Beløb, end i Budgettet opført. Til Control med Brændeviinsbrænderierne er i Tidsrummet fra 1ste Juli 1848 til 31te December 1850 i det Hele anvendt omtrent 27,000 Spd. Ved fortsat Anvendelse af de af Stortinget til Control med Smugbrænderen bevilgede Midler er det bragt derhen, at denne ulovlige Bedrift er i betydeligt Aftagende.

Statscassens Beholdning, som ved Udgangen af Aaret 1847 udgjorde 1,840,000 Spd., udgjorde ved Udgangen af Aaret 1850 1,700,000 Spd. Denne Beholdning er, forsaavidt den ikke maa havees paa rede Haand i Hovedcasserne, gjort frugtbringende, deels gennem Laane- og Disconterings-Commissionerne, deels paa anden Maade.

For at bevirke en ligeligere Fordeling af de i Aaret 1848 til Understøttelse for Næringsveiene fra Udlandet inddragne Midler, oprettedes nye Laane- og Disconterings-Commissioner i Moss, Drammen, Arendal og Christiansund. Af disse er Commissionen i Arendal, efterat en gunstigere og mere regelmæssig Tilstand i Handelen var indtraadt, igjen ophævet. Renten eller Discontopremien af de Summer, der anbringes gennem Laane-

og Disconterings-Commissionerne, blev i Aaret 1848 paa Grund af den stigende Søgning efter Laan forhoiet fra 5 til 6 Procent, og senere, for at holde Statscassen skadesløs for den høie Rente, den maatte svare af de fra Udlandet inddragne, og gennem disse Commissioner anbragte Summer, til 6½ Procent. Efterat de til dette Diemed fra Udlandet inddragne Midler vare indløste ved det mindre kostbare, med Hambro & Son afsluttede Statslaan, blev Discontopremien i Begyndelsen af 1850 nedsat til 6 Procent, og er senere yderligere nedsat til 5 Procent. Ved Udgangen af Aaret 1850 var af Statscassens Midler gennem Laane- og Disconterings-Commissionerne i det Hele anbragt 1,100,000 Spd.

Den stedfindende stærke Søgning efter Laan, fornemmelig imod Pant i faste Eiendomme, endog til betydeligt høiere Rente end den lovbestemte, har foranlediget en Undersøgelse af det Spørgsmaal, om denne Rente kan under de nærværende Omstændigheder ansees som et passende Bederlag for Brug af Capital, og om det ikke vilde være i Laansøgnernes Interesse at give dem lovlig Afgang til at vedtage en høiere Rente. Resultatet af disse Undersøgelser vil blive Stortinget forelagt.

Den betydelige Udverking af Sølv af Norges Bank, som bevirkedes ved Trangen til rede Valuta til Dækning af udenlandsk Gjæld formedelst den standfede Afsetning af vore vigtigste Udførselsartikler i Aaret 1848, bevægede Bankens Bestyrelse til, med Hjemmel af Loven af 8de August 1842, der overlader det til Bestyrelsen at afgjøre, hvorvidt Verking skal finde Sted ved Bankens Filialafdelinger, at standse Verking udenfor Bankens Hovedsæde, Throndhjem.

Hans Majestæt, som fremdeles finder det hensigtsmæssigt, at Bankens Hovedsæde forflyttes til Christiania, vil lade en naadigst Proposition derom forelægge for Stortinget.

Statscassens udestaaende Fordringer, som ved Udgangen af Aaret 1847 udgjorde 1,595,000 Spd., udgjorde ved Udgangen af Aaret 1850 2,837,000 Spd. Denne betydelige Forøgelse er en Folge af Udlaan af 1848 Aars Statslaan.

Statscassens synkende Fond, der efter Hans Majestæts naadigste Beretning til forrige Storting udgjorde 120,000 Spd., er fremdeles blevet forøget derved, at Renterne af Fondets Obligationer ere blevne anvendte til Indkjøb af nye Obligationer. Ved Udgangen af Aaret 1850 var Fondet Eier af omtrent 135,000 Spd.

Rigets Statsgjæld, som ved Udgangen af Aaret 1847 iffun udgjorde 1,920,000 Spd., er

senere bleven forøget, den udenrigske Gjæld ved Optagelsen af Laanet af 1848, hvorpaa ved Udgangen af Aaret 1850 staaer til Rest 1,446,000 Spd., og den indenrigske uopsigelige Gjæld med 250,000 Spd., for hvilket Beløb Obligationer ere udstædte til den Angelske Stiftelse i Thronhjem, i Godtgjørelse for den denne Stiftelse tilhørende, ved Lov ophævede Fisketende. Den samlede Statsgjæld ved Udgangen af Aaret 1850 udgjorde 3,584,200 Spd., hvoraf udenrigsk Gjæld 1,560,000 Spd. For de Obligationer, der ere udstædte for den uopsigelige indenrigske Statsgjæld, har Hans Majestæt, til Lettelse saavel for Creditorerne, som for Statscassen ved Udbetalingen af Renter, ladet udstæde Rentecoupons, betalbare ved en af de tre Hovedcasser.

For den militaire Høiskole er udfærdiget en ny Plan, som befulgtes under det indværende Course, hvis første Halvdeel er tilendebragt ved en, efter denne Plans Bestemmelser, afholdt Examen. For Generalstaben er ligeledes udarbejdet en ny Plan, sigtende til at give denne Institution den Udvikling, som den efter sin Natur bør have, og til derfra at udbrede større Indsigt og Dygtighed blandt Armeens Officierer, samt til der at danne Aspiranter til de høiere og vigtigere Befalingsposter. Denne Plans Sværksættelse vil imidlertid være afhængig af, hvorvidt Stortinget bevilger de dertil fornødne Midler.

De tidligere udarbejdede Udkast til en Lov om Bærnepligten og Udskrivningsvæsenet ere, efterat Hovedgrundsaetningerne foreløbig vare blevne bestemte, paany blevne gennemgaaede og drøftede ved en af sagkyndige Mænd bestaaende Commission, hvis Hverv er tilendebragt. En naadigt Proposition til Lov om disse Gjenstande vil blive Stortinget forelagt.

Armeens Materielle er forøget ved Anvendelsen af hvad dertil har været bevilget. Navnligen er der fra Udlandet, saavel som fra Kongsbjerg Vaabenfabrik, deels allerede anskaffet, deels bestilt saamange Kammerladningsgeværer, at den hele Feltarmee, i Tilfælde af Opbrud, dermed kunde forsynes. Disse Geværers Fortrinlighed som Haandstykkevaaben har stadfæstet sig, og vundet Erkjendelse.

De i Aarene 1848 og 1849 til Skaane og til Slesvig udcommanderede Tropper viste sig som vel stikede for Tjenesten, og udmærkede sig ved en stræng Disciplin, Orden og et rosværdigt Forhold i det Hele. Disse Udrykninger ville forøvrigt have en heldig Indflydelse paa Armeen, idet den Dvælse, Erfaring og Uddannelse, som disse Tropper i en ikke ringe Grad tilegnede sig, vil forplante sig videre.

De nationale Lægsbesidderes almindelige Forpligtelse til, paa Fredsfod at vedligeholde Lægs- og Chambretforterne, overeensstemmende med Anordningen af 22de Juni 1798, er igjen indtraadt, og kan fordres opfyldt, efterat det Offentlige endeligen, ved at anskaffe og til Lægderne udlevere nye Randsler og Brødposer, har opfyldt den Forpligtelse, der paalaae samme til at afhjælpe Manglerne efter Krigen i 1814.

Befæstningsarbejderne paa Raholmen ere fremad overeensstemmende med Hovedplanen. Tre Strandbatterier ere fuldførte; og Hovedfortet er under Opførelse. De her nævnte, nu færdige, Batterier paa Raholmen, hvortil endnu kommer et paa Sydspidsen anlagt aabent Batterie med bombefaste overhvalvede Ammunitionsrum (til hvis Opførelse det Fornødne er anvendt i Medhold af Stortingets Beslutning af 10de Mai 1848, udenfor hvad der til Befæstningsvæsenet i Budgettet var opført,) ere i det Hele bestykkede med 34 Bombekanoner.

I Fæstningerne ere forøvrigt de Bygningsarbejder blevne udførte, hvortil Stortinget har bevilget Midler, blandt hvilke Arbejder især kan nævnes en Bygning paa Hovedøen til Fabrication af Raketter, Percussionsbomber og andre Ammunitionsforter.

De i forrige Termin ved Hortens Værst paa-begyndte 2de Seilcorvetter (Ornen og Elida) og 2de Dampskibe paa 80 Hestes Kraft (Gyller og Gler) ere siden sidste Indberetnings Affattelse blevne fuldførte.

I Løbet af Budgetterminen ere paa Horten følgende Fartøier satte paa Stabelen:

1 Bombekanonsfregat paa 38 Kanoner, (Desideria),

1 Dampcorvet paa 6 Bombekanoner med 200 Hestes Kraft (Nidaros),

og 2de Bugseerdampskibe paa 80 Hestes Kraft, (Agir og Vidar).

Af disse sidste, endnu paa Stabelen staaende Fartøier ville Fregatten og Dampcorvetten i dette Aar blive færdige til Afløbning; den første vil blive fuldført næste Aar, den sidste indværende Høst.

Endvidere ere paa Horten 2de Bombekanonjoller byggede, og 3 lignende befalede satte under Bygning, hvorimod i den forløbne Termin 5 Kanonchalupper i Thronhjem og 11 Kanonjoller i Fredriksværn ere ved foretagen Besigtigelse blevne befundne utjensdygtige.

Foruden de nævnte Skibsbygningsarbejder er paa Horten Lakkelloftet, Sygehuset, Contoirbygningen og 5 Opbevaringssture fuldførte, Magasinbygningen No. 2 fuldført, paa nogle min-

dre betydelige Apteringer nær, en Deel af Indbegningsmuren om Bærstet opsat, samt nogle Reibyggnings-, Planerings- og Opudrings-Arbejder foretagne. Det montalembertiske Taarn paa Kyllinghovedet er sin Fuldbendelse nær, og dets Bestyknings anskaffet. Glaciet mod Stjertebugten, og Batteriet paa Kyllinghovedspytten med dertil hørende Krudthuus er fuldført.

De mekaniske Værksteder, deriblandt Maskinhammer-Smedien, ere fuldførte og i fuld Virksomhed. Derfra er leveret Maskineriet til et af de nybyggede Dampskibe (Gler); og Dampcorvettens Maskinerie m. m. er under Arbejde.

I Frederiksværn er den i forrige Termin paa begyndte Reverbane fuldført.

De af sidste Storting til Opmuntring af Opførelse af private Bygninger paa Horten til rentefrie Udlån bevilgede 21,000 Spd. ere anvendte efter Bestemmelsen, og Bebyggelsen har havt megen Fremgang. I Løbet af Budgetterminen ere af Marinens faste Mandskaber saamange forflyttede fra Frederiksværn til Horten, som paa dette Sted kunde skaffes Bolig, enten i Statens eller i private Huse. Samtlige seilbare Krigsfartøier ere oplagte paa Horten, og dette Sted overgaaet til at være Marinens Hovedværst og Hovedstation.

Hans Majestæt forbliver Norges Riges Storting med al Kongelig Raade og Indest velbevaagen.

Givet paa Stockholms Slot den 30te Januar 1851.

Under Vor Haand og Rigets Segl.

Oscar.

(L. S.)

Freder. Due.

Schouboe.